

KLASICIZMUS ---- 2 pol. 17. storočia až koniec 18. storočia

- vzorový, príkladný, vynikajúci

SPOLOČENSKÁ SITUÁCIA – pokrok vedy, kritika cirkvi.

KLASICIZMUS – je umelecký smer, ktorý vznikol a vyvrcholil vo Francúzsku v 17. storočí v dobe rozkvetu absolutistickej monarchie za vlády „kráľa Slnka“ Ľudovíta XIV. V Európe boli štáty so silne centralizovanou kráľovskou mocou – absolutistické štáty.

ZNAKY KLASICIZMU:

- tvorba zodpovedajúca klasickým estetickým normám
 - vzorom pre klasicizmus bola Antika
 - zameraný na spoločenské a mravné problémy
 - chcel zobrazit' „človeka vôbec“ – rôzne ľudské charaktery (hrdina, ničomník, lakomec), rôzne typy postáv
 - uprednostňoval ROZUM pred CITOM
 - bráni a zdôvodňuje spoločenský poriadok, schvaľuje vládnuce vrstvy.
 - má jasné pravidlá na žánre, nepripúšťalo sa prelínanie žánrov, jasnosť a logika, harmónia a súmernosť
- VYSOKÉ žánre = óda, elégia, epos, tragédia (témy sú vznešené, hrdinovia – príslušníci vyšších vrstiev)
NIŽŠIE žánre = bájka, satira, komédia (témy sú obyčajná súčasnosť, hrdinovia – nižšie vrstvy, mešťania)

Poézia v klasicizme:

-prevláda rozum a úvaha nad citom.

Dráma v klasicizme:

- dodržiavali sa tri jednoty:

- jednota času = príbeh sa musel odohrať počas 24 hodín
- jednota miesta = príbeh sa odohrával na jednom mieste – palác
- jednota deja = zameranie na jeden dej, vylučoval vedľajšie motívy

RACIONALIZMUS: úzko súvisí s klasicizmom. (z lat. ratio – rozum) Je myšlienkový smer považujúci rozum za jediný alebo rozhodujúci zdroj poznania. Zakladateľom racionalizmu je René Descartes, ktorý sa snažil pomocou dedukcie a na základe známej vety „Myslím teda som!“ vybudovať racionalistickú filozofiu.

Predstavitelia (Európa)

- **KLASICIZMUS v Európe**
 - tragédie: *Pierre Corneille*
Jean Racine
 - komédie : *Molière*
Jean de La Fontaine
 - commedia dell'arte : *Carlo Goldoni*
- **OSVIETENSTVO**
 - Francúzska literatúra: *Denis Diderot*
Voltaire
 - Anglická literatúra: *Daniel Defoe*
Jonathan Swif
 - Česká literatúra: *Josef Dobrovodský*
Josef Jungmann

KLASICIZMUS delíme na dve fázy:

1. Fáza = osvietenský klasicizmus

Literárne druhy v osvietenskom klasicizme

Žánre v osvietenskom klasicizme:

.....
.....
.....

2. Fáza = vrcholný klasicizmus

Literárne druhy vo vrcholnom klasicizme

Žánre vo vrcholnom klasicizme

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Domáca úloha: Na samostatný papier charakterizujte pojmy:

- Tragédia
- Komédia
- Charakterový typ postavy
- Román
- Epos
- Časomiera
- Hyperbola